NORAKSTS
Lieta Nr.127022007
143/AA43-0439-08/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 14.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs K.Berķis,
tiesneši M.Birzgalis un A.Šteinberga,

piedaloties pie atbildības sauktās personas pārstāvim Dainim Lasmanim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu par *M.Z.*, personas kods *(dzēsts personas kods)*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[4]panta septītās daļas sakarā ar *M.Z.* apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu daļā par piemērotā administratīvā aresta apmēru.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 28.februārī Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Ceļu policijas inspektors D.Matvejevs sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 238612 par to, ka 2007.gada 28.februārī pulksten 13.50 Rīgā pa 11.Novembra krastmalu no Kaļķu ielas puses Eksporta ielas virzienā *M.Z.* vadīja automašīnu Audi, valsts reģistrācijas Nr.*(dzēsts valsts reģistrācijas numurs)*, atkārtoti gada laikā bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nebija iegūtas).

Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka atbildība par konstatēto administratīvo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[4]panta septītās daļas 1.punktā.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu *M.Z.* atzīts par vainīgu LAPK 149.[4]panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar administratīvo arestu uz 10 diennaktīm un naudas sodu Ls 400 apmērā. Lēmumā norādīts, ka nosakot soda apmēru, tiesnesis ņēmis vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, t.i. apstākli, ka pārkāpums izdarīts atkārtoti, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumus un radot bīstamību sabiedrībai, kā arī pārkāpēja personību.

[3] Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu *M.Z.* ir iesniedzis apelācijas sūdzību, lūdzot minēto lēmumu grozīt, samazinot piemērotā administratīvā aresta termiņu uz 5 diennaktīm.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] *M.Z.* apelācijas sūdzībā norāda, ka atzīst savu vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, nožēlo izdarīto un pārsūdz lēmumu tikai daļā par piemērotā administratīvā aresta apmēru.

[3.2] *M.Z.* norāda, ka saskaņā ar LAPK 32.pantu tiesnesim, nosakot lietā piemērojamo sodu, bija jāņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturs, pārkāpēja personība, viņa vainas pakāpe, mantiskais stāvoklis, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi. Turklāt tiesnesim ir pienākums norādīt uz apsvērumiem, kādēļ tas piemēro administratīvo arestu 10 diennaktis, lai gan tiesību norma minimālo diennakšu skaitu nosaka piecas.

[3.3] *M.Z.* uzskata, ka, izdarot lietderības apsvērumus, konkrētajā gadījumā bija jālemj par desmit diennakšu administratīvā aresta: 1) nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) vajadzību, tas ir par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses; 4) atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

[3.4] *M.Z.* norāda, ka lēmumā nav pietiekami pamatota desmit diennakšu administratīvā aresta piemērošanas nepieciešamība, to piemērotība tiesisku mērķu sasniegšanai, vajadzība un samērīgums. *M.Z.* norāda, ka pārkāpuma raksturs, kā to konkrētajā gadījumā lēmumā atspoguļoja tiesnesis, nevar kalpot par apstākli soda apmērā noteikšanai. LAPK 149.^{4}panta septītās daļas tiesiskais sastāvs atkārtotību izvirza kā vienu no priekšnoteikumiem, lai vispār rastos pamats piemērot LAPK 149.^{4}panta septītās daļas tiesiskās sekas, tostarp administratīvo arestu. Tādēļ atkārtotības ņemšana vērā, nosakot administratīvā aresta ilgumu, ir prettiesiska. Tāpat *M.Z.* norāda, ka no lēmuma nav iespējams secināt, kādēļ pārkāpēja personība ir tāda, kas liek piemērot administratīvo arestu uz desmit diennaktīm, nevis minimālo ilgumu– piecām diennaktīm. Līdz ar to *M.Z.* ieskatā lēmums daļā par piemēroto administratīvo arestu uz desmit diennaktīm ir prettiesisks un nepamatots.

[3.5] *M.Z.* lūdz apelācijas instances tiesu, izvērtējot *M.Z.* piemērojamā administratīvā aresta ilgumu, ņemt vērā apstākļus, kādos tika izdarīts pārkāpums, pārkāpēja pašreizējo attieksmi pret pārkāpumu un ģimenes apstākļus. *M.Z.* paskaidro, ka viņa dzīvesdraudzenei 2007.gada 6.februārī priekšlaicīgi piedzima meita, kurai pēc dzemdībām tika konstatēta nepieciešamība ārstniecības iestādē atrasties stacionāri. Bērna māte lielākoties pavadīja laiku ārstniecības iestādē. Pārkāpuma izdarīšanas dienā bērna māte atradās kopā ar *M.Z.*. Abi bija ceļā no ārstniecības iestādes. Izņemot šo pārkāpumu, *M.Z.* citus noteikumus nav pārkāpis. Kā vienīgo iemeslu *M.Z.* apturēšanai ceļu policijas darbinieki norādījuši to, ka automašīna braukusi pārāk lēnu pa ceļa labo pusi. *M.Z.* norāda, ka bērna aprūpei un atveseļošanās procesa veicināšanai ir nepieciešama abu vecāku līdzdalība, tādēļ pat vienas dienas prombūtne rada būtisku arī pārējo ģimenes locekļu interešu aizskārumu. Tādējādi administratīvā aresta piemērošana uz piecām diennaktīm jau pilnībā sasniegs tiesisko mērķi, proti, sodīt *M.Z.* un izpildīt

preventīvo uzdevumu. *M.Z.* ieskatā piecu diennakšu administratīvais arests ir vairāk piemērots attiecīgā mērķa sasniegšanai, tas ir nesamērīgi neierobežos *M.Z.* un ar viņu saistīto personu intereses, kā arī mazāk ierobežos viņa tiesības uz brīvību un tiesiskās intereses.

[4] Tiesas sēdē pie atbildības sauktās personas pārstāvis Dainis Lasmanis apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem. D.Lasmanis norādīja, ka *M.Z.* ir nokārtojis autovadītāja eksāmenus un lūdza pievienot lietas materiāliem *M.Z.* transportlīdzekļa vadītāja apliecības kopiju.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieka paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka *M.Z.* apelācijas sūdzība ir apmierināma.

[6] Saskaņā ar APL 302.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā. *M.Z.* lietā ar apelācijas sūdzību ir pārsūdzējis Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu daļā par piemērotā administratīvā aresta apmēru.

[7] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu konstatēts, ka *M.Z.* ir atkārtoti gada laikā vadījis transportlīdzekli bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), t.i., *M.Z.* ir izdarījis LAPK 149.^{4} panta septītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Par minēto pārkāpumu *M.Z.* piemērots administratīvais arests uz 10 diennaktīm un naudas sods Ls 400 apmērā.

LAPK 149.^{4} panta septītā daļa noteic, ka par transportlīdzekļa vadīšanu atkārtoti gada laikā, ja: 1) nav transportlīdzekļu vadīšanas tiesību (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas); 2) ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, kas piemērots pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros, transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no piecām līdz piecpadsmit diennaktīm un uzliek naudas sodu čtrsimt latu apmērā.

[8] LAPK 32.pants noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[9] Saskaņā ar LAPK 33.pantu atbildību par administratīvo pārkāpumu mīkstina apstāklis, ja vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto.

Pirmās instances tiesneša lēmumā (lietas 21.lapa) norādīts, ka tiesas sēdē pārkāpējs *M.Z.* savu vainu ir pilnībā atzinis, izdarīto nožēlojis un apņēmies turpmāk nepieļaut līdzīgus pārkāpumus. Arī apelācijas sūdzībā *M.Z.* norāda, ka atzīst savu vainu izdarītajā pārkāpuma. No lietas materiāliem pievienotā maksājuma uzdevuma (lietas 24.lapa) redzams, ka *M.Z.* ir samaksājis uzlikto naudas sodu. Savukārt tiesas sēdē *M.Z.* pārstāvis paskaidroja, ka *M.Z.* ir ieguvis transportlīdzekļu vadītāja tiesības un tādējādi ir novērsis to apstākļu esamību, kas bija par pamatu viņa saukšanai pie administratīvās atbildības. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā minētie apstākļi liecina par to, ka *M.Z.* ir sapratis savu darbību prettiesisko raksturu un ir rīkojies, lai iegūtu vadītāja tiesības un vairs nepieļautu līdzīgu pārkāpumu izdarīšanas iespēju. Apgabaltiesai nerodas šaubas, ka *M.Z.* ir nožēlojis izdarīto pārkāpumu. Līdz ar to Apgabaltiesa atzīst, ka konstatētie apstākļi ir atzīstami par vainu mīkstinošiem saskaņā ar LAPK 33.panta pirmās daļas pirmo punktu.

[10] Saskaņā ar LAPK 33.panta otro daļu atbildību par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē mīkstina apstākļi, kas samazina konkrētā pārkāpuma iespējamo apdraudējumu satiksmes drošībai, — diennakts laiks, ceļa un laika apstākļi, satiksmes intensitāte vietā, kur izdarīts pārkāpums un citi tamlīdzīgi apstākļi, kā arī personiski vai ģimenes apstākļi.

[10.1] *M.Z.* apelācijas sūdzībā ir lūdzis ņemt vērā apstākļus, kādos pārkāpums izdarīts, un konkrēti *M.Z.* ir norādījis, ka viņa dzīvesdraudzenei *I.J.* 2007.gada 6.februārī priekšlaicīgi piedzimusi meita, kurai pēc dzemdībām tika konstatēta nepieciešamība ārstniecības iestādē atrasties stacionāri. Bērna māte lielākoties pavadījusi laiku ārstniecības iestādē. Pārkāpuma izdarīšanas dienā *I.J.* atradusies kopā ar *M.Z.*. Abi bijuši ceļā no ārstniecības iestādes, kur bija apmeklējuši bērnu.

[10.2] Lietas materiāliem pievienotajā Ilzes Jaunalksnes paskaidrojumā (lietas 9.lapa) norādīts, ka 2007.gada 28.februārī ap pulksten 13.25, braucot pa Salu tiltu no slimnīcas, I.Jaunalksnei ir palicis slikti, tāpēc viņa ir apturējusi automašīnu un lūgusi, lai līdz mājām viņu nogādātu blakus sēdošais pasažieris *M.Z.*. *I.J.* ir zinājusi, ka *M.Z.* nav nepieciešamie dokumenti transportlīdzekļa vadīšanai, bet, ņemot vērā, ka bija nepieciešamība ātrāk nokļūt līdz mājām, lai varētu iedzert pretsāpju līdzekļus, kas viņai bija izrakstīti pēc operācijas, viņa ir lūgusi *M.Z.* tālāk vadīt automašīnu.

[10.3] Izrakstā no slimnieka medicīniskās kartes (lietas 17.lapa) norādīts, ka slimniece *M. – E.J.*, kas dzimusi *(dzēsts dzimšanas datums)*, turpina ārstēties stacionārā kopā ar māti. Izraksts parakstīts 2007.gada 2.martā.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā [10.1] – [10.3] konstatētie apstākļi liecina par to, ka *M.Z.* rīcības motivācija ir izskaidrojama ar vēlmi palīdzēt tuvam cilvēkam apstākļos, kad nepieciešama medicīniska palīdzība.

Apgabaltiesas ieskatā minētie apstākļi neattaisno izdarīto pārkāpumu, taču saskaņā ar LAPK 33.panta otro daļu konkrētajā gadījumā ir atzīstami par vainu mīkstinošiem apstākļiem.

[11] Administratīvā apgabaltiesa lietā nekonstatē vainu pastiprinošus apstākļus.

[12] Administratīvā apgabaltiesa atzīst par pamatotu apelācijas sūdzības argumentu par to, ka LAPK 149.[4]panta septītās daļas tiesiskais sastāvs atkārtotību izvirza kā vienu no priekšnoteikumiem, lai vispār rastos pamats piemērot minētās tiesību normas tiesiskās sekas, tostarp administratīvo arestu. Tādēļ konkrētajā gadījumā atkārtotības ņemšana vērā, nosakot administratīvā soda apmēru, nav pamatota.

Administratīvā apgabaltiesa arī secina, ka pirmās instances tiesas tiesnesis lēmumā, piemērojot sodu, ir norādījis, ka ņem vērā pārkāpēja personību, tomēr tiesnesis nav vērtējis minētā apstākļa nozīmi un ietekmi uz piemērojamo sodu.

[13] Ņemot vērā iepriekš norādīto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnesis lietā nav pienācīgi izvērtējis visus apstākļus, kam ir nozīme, izlemjot jautājumu par piemērojamo sodu, un uzskata, ka Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmums ir grozāms daļā par piemērotā administratīvā soda – administratīvā aresta apmēru, un nosakāms, ka *M.Z.* par LAPK 149.[4] panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir piemērojams administratīvais arests uz piecām diennaktīm.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[1] panta pirmās daļas 5.punktu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Apmierināt *M.Z.* apelācijas sūdzību.

Grozīt Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2007.gada 2.marta lēmumu un noteikt, ka par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[4] panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu *M.Z.* piemērojams administratīvais arests uz piecām diennaktīm un uzliekams naudas sods četrsimt latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs *(paraksts)* K.Berķis

Tiesneses *(paraksts)* M.Birzgalis

(paraksts) A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis K.Berķis
Rīgā, 2008.gada 14.martā